

Obijt 1426. (non igitur post 1432. ut perperam in *Scriptt. Univ. Vien. P. I. p. 100.*) in die *Sancti Georij martiris*; Expositio est *Cantici Canticor.* quam praeit 1) *Tabula secundum ordinem alphabeti*; 2) *Conspectus exactus Materialium*, quae ad singulos Verficulos tractantur, demum *Dicatio: Reuerendo patri domino pontio dei gratia clarimontensi episcopo frater thomas quantuluscumque monachus se totum in exequendis mandatis impendere. Uebementer obstupesco &c.* Non nisi aegre hortatu *Pontii* se aggredi *Opus* dicit *post origenis mella, gregorij pigmenta, beede odoremata, beati* (a. 1153. mortui, a. 1165. Sanctis adscripti) *bernardi balsama &c.* Nec plura excerpo; editum enim est *Opus* a *Jod. Badio Ascensio Parisiis 1521. f.* qui miro consilio cum *Thoma* nostro combinavit ea, quae reliquit in *Cantica Johannes Halgrinus, Hollegrinus, Malgrinus de Abbatisvilla Card. Ep. Sabin.* adprobata, ut ait, tempore *Gregorii IX.* a. 1233. Autore, de quo *Ciaconius* in *Vitt. Pont. et Card. T. II. col. 79.* e vita digressus a. 1236. aut 37. Praecessit igitur aetate *Thomas*, qui Expositionem suam scribere debuit inter annos 1170—87. posterior enim annus *Pontii Ep.* extremus fuit. Erat is ante *Episcopatum Cisterciensis* pariter *Monachus*, et *Clarae Vallis Abbas.* An autem ad idem *Coenobium* pertinuerit *Noster*, quamvis id editori *Badio* visum fuerit, non liquet. *Valcellensem* in ditione *Cameracensi* credas, si *Carol.*

Vischium in *Bibl. Cist. p. 312.* audias. At idem ead. pag. *Thomam de Persenia*, et p. 310. *Thomam* simpliciter *Cisterciensem* Expositionis nostrae Autores facit. Eandem *Job. le Paige* in *Bibl. Praemonstr. p. 307. Thomae Viconiensis* Ecclesiae Canonico tribuit, reprehensus ideo ab *Oudino T. II. p. 1575.* Interim his omnibus *Indicem* suum inferfit *Lelongius Bibl. sacrae T. I. p. 988. et 737.* ubi Expositionem a *Badio* impressam, quam excitavi, dat *Thomae Gallo, Italo Pedemontano Cisterc. Abbati S. Andreae Vercellensis*, quod ex *Valcellensi*, totque errores ex incititia aut incuria *Librariorum* in praefigendis *Autorum* nominibus ortos esse facile quivis statuet.

CLI.

Codex membraneus lat. Sec. U. 132 XIV. Folior. 73. f. per duas columnas nitide scriptus, rubricis distinctus, et a. 1540. ut *πρωτογραμμα* frontis testatur, ab *Job. Fabro* praestante illo *Viennensium* Antistite legatus suo ad *D. Nicolaum* Collegio complectitur absque *Autoris* nomine: I. *Commentarium in Ecclesiasticum* praevio *Capitulum CXXVIII.* Indice, quem *Prologus Libri: Multorum nobis et magnorum &c.* absque expositione sequitur. Expositionis ipsius *Prooemium* incipit: *Summi regis palatium in quatuor consumatur. in fundamento legis et prophetarum, in parietibus epistolarum apostolorum, in tecto quatuor evangelistarum, in interiore ornatu agyographo-*

phorum &c. In eodem Prooemio legas: *Hunc (Librum) Rabanus exponit*. Itaque hoc junior est Commentator noster, et quidem tribus Seculis; *Hugonis* enim Card. a S. Caro dicti O. P. qui a. 1262. obiit, *Postillam* in *Επιτομην* contraxit, ut Edit. *Lugdun.* 1645. T. III. fol 171. f. conferenti patebit. Sistit vero in illo: *Bonum facientes non deficiamus, metemur enim tempore suo non deficientes; editione ulterius aliquantum procurrente.*

II. fol. 57. Expositio sequitur Libri *Sapientiae*, cujus Praeloquium simpliciter rubro notatur: *In librum Salemonis, et inquit: Quaecumque scripta sunt, ad nostram doctrinam et utilitatem scripta sunt. Aperiat ergo dominus nobis intelligentiam paruulisque petentibus et esurientibus frangat panem sacre scripture &c.* Agit dein de Libris non canonicis, sed utilibus *ad morum instructionem*, inter quos *Nostrium* censet a quibusdam *Salomoni* tributum. *Sed augustinus se diu deceptum dicit hoc errore.* (Ubinam? In *Siracidem* inclinasse meminimus, non vero in *Salomonem*.) *Ieronimus autem dicit, hunc librum non esse salomonis sed philonis.* Subdit mox: *Huius libri expositionem bellator nomine presbiter quidam VIII. uoluminibus comprehendit, qui huius Libri expositor fuit.* — *Sed utrum greco eloquio expositus fuerit, non legitur.* Ad quae observo, non superesse jam *Bellatoris* Commentaria, quae non, ut *Trithemio* n. 268. visum, *Seculo IX.* nec, quod a *Sigeberto*

Gemblac. c. 88. mutuatus est, *Libris VII.* scripta sunt, verum *Seculo VI.* et *Libris VIII.* testante *Cassiodoro* Presbyteri illius amico, qui ejus *Ἐξηγητικά* enumerat *Capp.* 1. 5. et 6. *de Institut. diuinar. Literar.* *Cassiodori* verba repetit *Rabanus Maur.* in *Prologo* ad sua in *Sapientiam* Commentaria edit. *Colon.* 1626. T. III. p. 362. *Cuius voluminis expositionem presbyter Bellator octo libris se assumpsisse testatus est.* De quo *Pater Augustinus* et *Sanctus Ambrosius* homiliarum nomine nonnulla dixerunt. De quo, id est, de *Volumine Sapientiae*, non vero de *Bellatore*, qui secus ad *Ambrosii* aevum proveheretur. Quod de graeca Expositione *Sapientiae* addit *Anonymus* noster, video tamen T. II. *Codd. Mss. Angl.* inter *Codices Thomae Gale* p. 186. n. 5895. adferri aliquam *Hesychii*; at in hunc inter plures ejusdem nominis digitorum intendere difficile est. Neque expeditius, *Autorem* praesentis Expositionis designare. Incipit ille: *Diligite iusticiam &c. Volens nos auctor inuitare ad sapientiam primo commendat iusticiam, de qua ysaias. Qui non didicerit iusticiam, non faciet ueritatem super terram &c.* Et finit: *In omni loco assistens eis. Multe tribulationes iustorum et de omnibus liberabit eos dominus.* Non ita *Strabus*, aut *Hugo* a *S. Caro*, aut *Nic. de Lyra*, quos tamen *Noster*, ut e variis coniecto, novisse videtur.